

Naturvårdsverket

registrator@naturvardsverket.seespoo@naturvardsverket.se

Sjöfartsverkets yttrande angående samråd om gränsöverskridande miljöpåverkan i enlighet med Esbokonventionen gällande planerad masterplan för Sunnavind, vindkraft i havet i Östersjön, norr om Åland.

Sjöfartsverket har ansvar för tillgänglighet, framkomlighet och säkerhet i svenska farleder och farvatten samt för sjöfartens riksintresseanspråk. I Sjöfartsverkets uppdrag ingår att bevaka sjöfartens transportleder och hamnterminaler inklusive dess anslutningar till landbaserad infrastrukturer.

Bakgrund

Svenska myndigheter erbjuder nu möjlighet, genom Naturvårdsverket, i enlighet med Esbokonventionen att lämna synpunkter gällande Ålands landskapsregerings plan för vindkraft i havet, Sunnavind. Planområdet ligger norr om Åland och gränsar i väster mot Sveriges ekonomiska zon.

Yttrande

Generellt anser Sjöfartsverket att områden för vindkraft påverkar tillgänglighet och sjösäkerhet för fartygstrafik. Aktuellt område kan täckas av is vintertid. Vindkraftsparker i is-områden innebär troligtvis även en ökad belastning på både Finlands och Sveriges isbrytarverksamhet, med potentiellt behov av ökade resurser och ökade kostnader.

Sjöfartsverket stödjer därmed Sveriges deltagande i miljöbedömningen.

Vi har nedanstående kommentarer, ur sjöfartssynpunkt.

Generellt

Vindkraftsparker bidrar till ökad riskbild för sjötrafiken. Konsekvenser för människa, miljö och egendom kan vid olycka bli betydande. Sjötrafikens utrymme inskränks och trafiken koncentreras, vilket ökar riskerna. Förlängda rutter innebär också ökade utsläpp när bränsleförbrukningen ökar.

Kumulativa effekter

Då ett stort antal parker planeras i Bottenhavet så bör de kumulativa effekterna på sjöfarten, utredas innan områden för vindkraft beslutas. Hänsyn bör tas till kumulativa

Datum
2025-07-10

Vår beteckning
25-03257

effekter med planerade parker på både svensk och finsk EEZ och, eftersom detta är ett område som kan täckas av is vintertid, i relation till havsis, isbrytning och vintersjöfart.

Nautisk riskanalys, trafikanalys och villkor rörande sjösäkerhet.

Sjöfartsverket anser att innan ett områdes placering och utbredning beslutas, bör en sjötrafikanalys samt en nautisk riskanalys utföras. I detta fall, då dessa analyser under planläggningsprocessen endast görs övergripande, bör villkoren i tilldelningen ta höjd för att hela det utpekade området eventuellt inte kan användas med hänsyn till sjösäkerhet och framkomlighet för sjötrafiken.

Vid en eventuell vindkraftsetablering, kommer det att krävas att sjötrafiken i rutterna inom planområdet flyttas. Detta kommer att orsaka ihopträngningseffekter på sjöfarten och koncentrera trafiken främst norr om, men även söder om området. Koncentrationen av trafik kan exempelvis innebära ökad risk för kollision och de grundare områdena söder om planområdet kan utgöra en risk för grundstötning. Påverkan på funktionen hos trafikseparationssystemet i Södra Kvarnen bör utredas och även parkens påverkan på isen och isbrytningsverksamheten i Bottenhavet.

I ett senare skede, när detaljerade nautiska risk- och trafikanalyser gjorts, i samband med en projektörs MKB, bör efter utredning, säkerhetsavstånd mellan parkområde och farleder/sjötrafikstråk samt andra säkerhetshöjande villkor rörande exempelvis radar, radio, sjöräddning, sjösäkerhetsanordningar och vätgas, beslutas i samråd med finska sjöfartsmyndigheter.

Detta ärende har handlagts av Infrastruktursamordnare Anneli Borg, i samråd med Infrastruktursamordnare Sebastian Irons och Stf Chefen för Enheten för Maritim samverkan och utveckling, Martin Ahlström.